

VII. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O INDUSTRIJSKOJ BAŠTINI
POSVEĆENA TEMI

TORPEDO – POVIJEST I BAŠTINA
150. GODIŠNJICA IZUMA LUPPIS-WHITEHEADOVA TORPEDA

7TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON INDUSTRIAL HERITAGE
THEMATICALLY RELATED TO

TORPEDO – HISTORY AND HERITAGE
**150TH ANNIVERSARY OF THE INVENTION
OF THE LUPPIS-WHITEHEAD TORPEDO**

ZBORNIK SAŽETAKA
COLLECTION OF SUMMARIES

PRO TORPEDO Rijeka, 2016.

PRO TORPEDO RIJEKA

VII. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O INDUSTRIJSKOJ BAŠTINI
posvećena temi

TORPEDO – POVIJEST I BAŠTINA

150. GODIŠNJICA IZUMA LUPPIS-WHITEHEADOVA TORPEDA

7th INTERNATIONAL CONFERENCE ON INDUSTRIAL HERITAGE
Thematically related to:

TORPEDO – HISTORY AND HERITAGE

150TH ANNIVERSARY OF THE INVENTION OF THE “LUPPIS-WHITEHEAD”
TORPEDO

Rijeka, 19. – 21. svibnja 2016. / *Rijeka, 19th – 21th May, 2016*

VII. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O INDUSTRIJSKOJ BAŠTINI
7th *INTERNATIONAL CONFERENCE ON INDUSTRIAL HERITAGE*

Nakladnik / *Publisher*

Pro Torpedo Rijeka

Udruga za promicanje i očuvanje riječke industrijske baštine
Society for Promotion and Protection of Rijeka's Industrial Heritage
Rijeka, Hrvatska

Za nakladnika / *For the publisher*

Velid Đekić

Urednik / *Editor*

Miljenko Smokvina

Prijevod / *Translation*

Tatjana Dunatov

Lektura i korektura / *Language editing and proofreading*

Gordana Ožbolt

Priprema za tisak / *Layout*

Tempora, Rijeka

Oblikovanje naslovnice / *Cover design*

Ivica Oreb, Studio Oblik Rijeka

Tisak / *Printed by*

Intergrafika TTŽ d.o.o., Zagreb

Naklada / *Edition*

150 primjeraka / *150 pcs*

Tiskano 2016. / *Printed 2016*

ZBORNIK SAŽETAKA
COLLECTION OF SUMMARIES

POČASNI ODBOR / HONORARY COMMITTEE**Predsjednica / President**

Kolinda Grabar Kitarović, predsjednica Republike Hrvatske

Članovi Počasnog odbora / Members of the Honorary Committee

prof. dr. sc. Vladimir Andročec, dipl. ing., predsjednik Akademije tehničkih znanosti Republike Hrvatske
mr. sc. Sanko Bakija, dipl. ing., državni službenik, Ministarstvo obrane Republike Hrvatske
general-pukovnik dr. sc. Slavko Barić, zapovjednik Hrvatskog vojnog učilišta *Petar Zrinski*
dr. sc. Biserka Dumbović Bilušić, dipl. ing. arh., pročelnica Konzervatorskog odjela u Rijeci, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske
akademik prof. emer. dr. sc. Stjepan Jecić, dipl. ing. el., Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Zlatko Komadina, dipl. ing., župan, Primorsko-goranska županija
prof. dr. sc. Pero Lučin, rektor, Sveučilište u Rijeci
dr. sc. Vlado Mezak, ravnatelj, Lučka uprava Rijeka
Ivan Šarar, prof., pročelnik Odjela gradske uprave za kulturu, Grad Rijeka
prof. dr. sc. Goran Turkalj, dekan, Tehnički fakultet u Rijeci
prof. dr. sc. Vidoje Vujić, predsjednik Hrvatske gospodarske komore – Županijske komore Rijeka
Ivan Vuković, kapetan bojnog broda, Ministarstvo obrane Republike Hrvatske
dr. sc. Irena Peršić Živadinov, direktorica, Turistička zajednica Kvarner

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI ODBOR / INTERNATIONAL SCIENTIFIC COMMITTEE**Predsjednik / President**

prof. dr. sc. Bernard Franković, dipl. ing., Tehnički fakultet Rijeka, Hrvatska

Članovi Znanstvenog odbora / Members of Scientific Committee

Drs. Hilderbrand de Boer, Director Holland Route Foundation, Holland
prof. dr. sc. Branko Bošnjaković, EST Consultancy, Environmentally Sustainable Transition, Tannay, Switzerland
LtCol. DI Dr. Herwig F. Brun, Vice President/Secretary General, Österreichischer Marineverband, Wien, Austria
Denis Cahill, econ. Melbourne University (ret.), Australia
prof. dr. sc. Krešimir Ćosić, dipl. ing. el., Fakultet za elektroniku i računarstvo, Zagreb, Hrvatska
dr. sc. Bruno Dobrić, knjižničarski savjetnik, Sveučilišna knjižnica Pula, Hrvatska
mr. sc. Ervin Dubrović, prof, ravnatelj, Muzej grada Rijeke, Hrvatska
Axel Föhl, Rheinische Amt für Denkmalpflege, Technik und Industrie (1974. – 2010., ret.), Germany
Davor Fulanović, dipl. ing, muzejski savjetnik, Tehnički muzej, Zagreb, Hrvatska
doc. dr. sc. Zdenko Jecić, dipl. ing arh., glavni urednik Hrvatske tehničke enciklopedije, Leksikografski zavod, Zagreb, Hrvatska
Helmut W. Malnig, dipl. ing. ÖIAV, Österr. Ingenieur und Architekten Verein, Wien, Austria
brigadir prof. dr. sc. Dario Matika, dipl. ing el., Hrvatsko vojno učilište *Petar Zrinski*, Zagreb, Hrvatska
prof. dr. sc. Vladimir Medica, Tehnički fakultet u Rijeci, Rijeka, Hrvatska
David Morgan, MBE, TD, Vice-Chairman, Industrial & Engineering Heritage Committee, Europa Nostra, United Kingdom
Hofrat dr. Christian M. Ortner, Director Heeresgeschichtliche Museum, Wien, Austria
dr. sc. Tea Perinčić, ravnateljica, Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, Hrvatska
John Robinson, econ., European Maritime Heritage, World Ship Trust, United Kingdom

ORGANIZACIJSKI ODBOR / ORGANIZING COMMITTEE**Predsjednik / President**

Miljenko Smokvina, dipl. ek., član uprave Pro Torpeda Rijeka

Tajnica / Secretary

Ana Vranković, univ. bacc., ing. comp., članica Pro Torpeda Rijeka

Članovi Organizacijskog odbora / Members of Organizing Committee

Ema Aničić, dipl. pov. umj., kustosica, Muzej Grada Rijeke

mr. sc. Sanko Bakija, dipl. ing., državni službenik, Ministarstvo obrane Republike Hrvatske

prof. dr. sc. Julija Lozzi Barković, prof., Filozofski fakultet Rijeka, članica uprave Pro Torpeda Rijeka

dr. sc. Paolo Blecich, Tehnički fakultet u Rijeci

dr. sc. Biserka Dumbović Bilušić, dipl. ing. arh., pročelnica Konzervatorskog odjela u Rijeci, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske

mr. sc. Velid Đekić, prof., predsjednik Pro Torpeda Rijeka

mr. sc. Daina Glavočić, prof., članica uprave Pro Torpeda Rijeka

mr. sc. Blanka Kalokira, dipl. ek., voditeljica Odsjeka za industriju i komunalno gospodarstvo, Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Rijeka

doc. dr. sc. Jakov Karmelić, kapt., Pomorski fakultet u Rijeci, član uprave Pro Torpeda Rijeka

Iva Kelentrić, prof., viša stručna suradnica za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara u Odjelu gradske uprave za kulturu, Grad Rijeka

mr. sc. Jasna Rotim Malvić, prof., članica uprave Pro Torpeda Rijeka

Ardeo Mejak, kapetan korvete, Ministarstvo obrane Republike Hrvatske

Ivo Mileusnić, prof., kustos, Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka

prof. dr. sc. Nana Palinić, dipl. ing. arh., Građevinski fakultet Rijeka, članica uprave Pro Torpeda Rijeka

Goran Petrc, prof., pročelnik Ureda Županije, Primorsko-goranska županija

Ines Boban-Štiglić, prof., voditeljica razvoja proizvoda, Turistička zajednica grada Rijeka

Tvrtko Tomljenović, dipl. ek., savjetnik ravnatelja, Lučka uprava Rijeka

ORGANIZATORI KONFERENCIJE / CONFERENCE ORGANIZERS

PRO TORPEDO Rijeka
Udruga za promicanje i očuvanje riječke industrijske baštine
Society for Promotion and Protection of Rijeka's Industrial Heritage

i / and

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka
Maritime and History Museum of the Croatian Littoral Rijeka

U SURADNJI I UZ POTPORU / IN COOPERATION AND WITH THE SUPPORT OF:

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske / Ministry of Culture of the Republic of Croatia

Ministarstvo obrane Republike Hrvatske / Ministry of Defence of the Republic of Croatia

Primorsko-goranska županija / Primorje-Gorski Kotar County

Grad Rijeka / City of Rijeka

Lučka uprava Rijeka / Port of Rijeka Authority

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti / Croatian Academy of Sciences and Arts

Akademija tehničkih znanosti Republike Hrvatske / Croatian Academy of Engineering

Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Rijeka /
Croatian Chamber of Economy – Rijeka County Chamber

Turistička zajednica Kvarner / Kvarner County Tourism Office

Turistička zajednica grada Rijeke / Rijeka Tourist Board

Muzej Grada Rijeke / Rijeka City Museum

OMV, Austrija / Österreichischer Marineverband (Ö.M.V.) Austria

Zajednica tehničke kulture Rijeka / Association of Technical Culture Rijeka

Sveučilišna knjižnica Rijeka / University Library Rijeka

Tiskanje Zbornika sažetaka omogućila je
Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Rijeka

The publishing of the Collection of Summaries enabled by the
Croatian Chamber of Economy – Rijeka County Chamber

KAZALO / CONTENTS

György Ákos	11
“MALA BIJELA FLOTA” – POSJET MORNARICE SAD-A TRSTU I RIJECI 1904	
“THE SMALL WHITE FLEET” – VISIT OF THE US NAVY TO TRIESTE AND FIUME IN 1904	
Ana Alebić-Juretić	12
JOHANN/GIOVANNI LUPPIS – POGLED IZ BEČKOGA RATNOG ARHIVA (KRIEGSARCHIV)	
JOHANN/GIOVANNI LUPPIS – A SIGHT FROM THE WAR ARCHIVE (Kriegsarchiv) VIENNA	
Zrinka Barišić Marenić	13
MODERNISTIČKI SKLOP ELEKTROINDUSTRIJE KONČAR U ZAGREBU	
MODERNIST COMPLEX OF KONČAR ELECTROINDUSTRY IN ZAGREB	
(1945 – 1949, STJEPAN GOMBOŠ, MLADEN KAUZLARIĆ, VLADIMIR JURANOVIĆ, OTTO WERNER)	
Miroslav Beňák	15
DOLINA U KOJOJ SE PROIZVODI MUNICIJA U SLOVAČKOJ (NEKAD I DANAS)	
VALLEY OF AMMUNITION INDUSTRY IN SLOVAKIA (ONCE AND TODAY)	
Hans Christian Bjerg	16
WHITEHEAD I UPOTREBA TORPEDA U SKANDINAVIJI 1875. – 1914.	
WHITEHEAD AND THE IMPLEMENTATION OF TORPEDO IN SCANDINAVIA 1875 – 1914	
Janko Boštjančič	17
PODMORNICA P-913 ZETA U ZBIRCI PARKA VOJNE POVIJESTI U PIVKI (SLOVENIJA)	
THE P-913 ZETA SUBMARINE IN THE COLLECTION OF THE PARK OF MILITARY HISTORY	
IN PIVKA (SLOVENIA)	
Hildebrand de Boer	19
HOLLANDROUTE – MREŽA POVIJESNE BAŠTINE U AMSTERDAM METROPOLITAN AREA,	
REGIJI GRADA AMSTERDAMA	
HOLLANDROUTE – A HERITAGE NETWORK IN THE AMSTERDAM METROPOLITAN AREA	
Hildebrand de Boer	21
RADIONICA – REGIONALNE TURISTIČKE MREŽE POVIJESNE BAŠTINE I HOLLANDROUTE	
PRAKTIČAN PRISTUP I POSTUPCI	
WORKSHOP REGIONAL TOURISTIC HERITAGE NETWORKS & HOLLANDROUTE	
A PRACTICAL APPROACH OF ASPECTS AND BUILDING STONES	
Denis Cahill	23
MAŠTOVITA ŠPEKULACIJA ILI GEORGE READ MURPHY I VICTORIA TORPEDO	
FANCIFUL SPECULATION OR GEORGE READ MURPHY AND THE VICTORIA TORPEDO	
Gaetano Cataldo	24
MUDROST I VRHUNSKA TEHNOLOGIJA – SVJEDOČANSTVA INDUSTRIJSKE BAŠTINE	
I OKOSNICA VENECIJANSKE LAGUNE	
WISDOM AND STATE OF ART: THE TESTIMONIALS OF INDUSTRIAL HERITAGE AND	
FRAMEWORK OF LAGOON OF VENICE	
Ines Cerovac, Evgenia Arh, Jana Krišković Baždarić, Branka Pemper	25
LUPPIS I WHITEHEAD – GRAĐANI RIJEKE, GRAĐANI SVIJETA	
LUPPIS AND WHITEHEAD – CITIZENS OF RIJEKA, CITIZENS OF THE WORLD	
Juan Ignacio Chacón Bulnes, Diego Quevedo Carmona, José Manuel Chacón Bulnes	26
PODMORNICA PERAL, STRATEŠKA VAŽNOST WHITEHEADOVA TORPEDA U IZUMU	
PODMORNICE	
THE SUBMARINE PERAL, THE STRATEGIC IMPORTANCE OF THE WHITEHEAD TORPEDO	
IN THE INVENTION OF THE SUBMARINE	
Roger B. Cook	27
NOSAČI TORPEDNIH ČAMACA	
TORPEDO BOAT CARRIERS	

Martin Dubiny, Katarína Mackovičová, Eva Kráľová	28
REVITALIZACIJA LUČKIH STRUKTURA PUTEM NJIHOVIH KULTURNIH VRIJEDNOSTI NA PRIMJERU ZIMSKE LUKE U BRATISLAVI REVITALISATION OF HARBOUR STRUCTURES THROUGH THEIR CULTURAL VALUES – THE EXAMPLE OF THE WINTER HARBOUR IN BRATISLAVA	
Katherine C. Epstein	29
GLOBALNO TRŽIŠTE ORUŽJA I IZAZOVI U PROIZVODNJI TORPEDA THE GLOBAL ARMS MARKET AND THE CHALLENGES OF TORPEDO PRODUCTION	
Bernard Franković, Paolo Blecich	30
TERMODINAMIKA POGONSKIH STROJEVA TORPEDA THERMODYNAMICS OF TORPEDO PROPULSION ENGINES	
Bernard Franković, Marko Perčić	31
CARL PAUL GOTTFRIED VON LINDE – PIONIR TEHNIKE HLAĐENJA (1842. – 1934.) CARL PAUL GOTTFRIED VON LINDE: PIONEER OF REFRIGERATION TECHNOLOGIES (1842 – 1934)	
Terje Fossnes	32
DEMISTIFICIRAJUĆI I „DEMITOLOGIZIRAJUĆI” RANU POVIJEST TORPEDA DEMISTIFYING AND “DEMYTHIFYING” THE EARLY TORPEDO HISTORY	
Terje Fossnes	33
„PROKLETA TORPEDA!” – ANALIZA SLUČAJEVA NEUSPJEHA TORPEDA “DAMN THE TORPEDOES!” – TORPEDO FAILURES CASE STUDIES	
Axel Föhl	34
TEŠKA BAŠTINA – DOKUMENTI O ARHITEKTURI NJEMAČKOGA VOJNOG KOMPLEKSA DIFFICULT HERITAGE – ARCHITECTURAL DOCUMENTS OF THE GERMAN MILITARY COMPLEX	
Davor Fulanović, Neda Staklarević, Zoran Kirchoffer	35
IMA LI MJESTA ZA DIVERZANTSKU PODMORNICU <i>VELEBIT P-01</i> U TEHNIČKOM MUZEJU <i>NIKOLA TESLA</i> ? – Studija slučaja IS THERE ROOM FOR THE COMMANDO SUBMARINE <i>VELEBIT P-01</i> IN THE <i>NIKOLA TESLA</i> TECHNICAL MUSEUM? – Case study	
Drew Gee	37
RAZVOJ UPALJAČA WHITEHEADOVA TORPEDA 1866. – 1918. DEVELOPMENTS IN WHITEHEAD TORPEDO PISTOL DESIGN 1866 – 1918	
Daniela Gračan, Zrinka Zadel, Antonela Grabar	39
MOGUĆNOSTI RAZVOJA INDUSTRIJSKOG TURIZMA GRADA RIJEKE POSSIBILITIES FOR INDUSTRIAL TOURISM DEVELOPMENT IN THE CITY OF RIJEKA	
Branko Hanžek, Dubravko Horvat	41
O BALISTICI U RIJECI, POTOM I U ZAGREBU DO 1956. ON BALLISTICS IN RIJEKA, THEN ALSO IN ZAGREB, UNTIL 1956	
Branko Hanžek, Dubravko Horvat	42
O ZVRKU I NJEGOVU ZNAČENJU U TEHNICI I ZNANOSTI OPĆENITO ABOUT GYROSCOPE AND ITS IMPORTANCE IN TECHNOLOGY AND IN SCIENCE IN GENERAL	
Marjan Hren	43
MACHOVO NASLJEĐE POD GORJANCI MACH’S HERITAGE UNDER GORJANCI	
Katarina Ivanišin Kardum, Markita Franulić	44
PUNOM PAROM! – INDUSTRIJSKA BAŠTINA KAO ALAT U MUZEJSKOJ EDUKACIJI FULL STEAM AHEAD! – INDUSTRIAL HERITAGE AS A TOOL IN MUSEUM EDUCATION	
Ivan Jeličić	46
RADNICI TORPEDA I RADNIČKA KLASA RIJEKE TORPEDO WORKERS AND THE WORKING CLASS OF FIUME	
Dragica Jovanović	47
VOJNOTEHNIČKI ZAVOD U KRAGUJEVCU MILITARY-TECHNICAL INSTITUTE IN KRAGUJEVAC	

Dražen Jovanović, Ilija Mlinarević	48
MORNARIČKO NASLJEĐE ZALJEVA BOKE KOTORSKE IZ 19. I 20. STOLJEĆA	
NAVAL HERITAGE OF BAY OF BOKA KOTORSKA FROM THE XIX AND XX CENTURY	
Stanislav Južnič	50
UČITELJI SALCHERA I MACHA (U POVODU STOGODIŠNJICE MACHOVE SMRTI)	
SALCHER & MACH'S TEACHERS (ON CENTENNIAL OF MACH'S DEATH)	
Zoran Kirshoffer	52
ZNAČENJE POVIJESNOG I STRUČNOG ISTRAŽIVANJA PRI ZAŠTITI TEHNIČKE BAŠTINE	
SIGNIFICANCE OF HISTORIC AND EXPERT INVESTIGATION DURING THE PRESERVATION	
OF MOVABLE TECHNICAL HERITAGE	
Antoni Komorowski	53
POLJSKA MORNARICA I RAZVOJ TORPEDA DO 1939.	
THE POLISH NAVY AND TORPEDO DEVELOPMENT TILL 1939	
Rifat Kulenović	54
ASTRONOMSKI OPSERVATORIJ U BEOGRADU, SRBIJA	
ASTRONOMICAL OBSERVATORY IN BELGRADE, SERBIA	
Andreas Linderöth	55
ŠVEDSKI MORNARIČKI ČASNICI I UVOĐENJE TORPEDA I TORPEDNIH ČAMACA	
SWEDISH NAVAL OFFICERS AND THE INTRODUCTION OF TORPEDOES AND TORPEDO-BOATS	
Helmut W. Malnig	56
PROMJENE U WHITEHEADOVU TORPEDU (1864. – 1918.)	
THE MUTATIONS OF THE WHITEHEAD TORPEDO (1864 – 1918)	
David Morgan	57
ODBOR ZA INDUSTRIJSKU I TEHNIČKU BAŠTINU <i>EUROPE NOSTRE</i>	
EUROPA NOSTRA'S INDUSTRIAL & ENGINEERING HERITAGE COMMITTEE (IEHC)	
Tomasz Neubauer	58
SIGURNOST NA MORU – TORPEDNO ORUŽJE U ZBIRCI MUZEJA RATNE MORNARICE U GDYNIJI	
MARITIME SAFETY – TORPEDO WEAPONS IN THE COLLECTIONS OF NAVY MUSEUM IN GDYNIA	
Ivan Pamić	59
OBITELJ LUPPIS – PODRIJETLO I DOLAZAK U RIJEKU	
THE LUPPIS FAMILY – ORIGINS AND ARRIVAL TO RIJEKA	
Juliana Regina Pereira	60
UZDIZANJE U UNIŠTENJE: PROPADANJE INDUSTRIJSKOG PEJZAŽA U LUKAMA JUŽNOG BRAZILA	
RISE INTO RUIN: DECAY OF INDUSTRIAL LANDSCAPES BY THE PORTS IN SOUTHERN BRAZIL	
Zoran Petrović – Bebe	61
ALFA ROMEO 6C 2300 AERODINAMICA SPIDER	
ALFA ROMEO 6C 2300 AERODINAMICA SPIDER	
Iwona Pietkiewicz	63
NJEMAČKE STANICE ZA TESTIRANJE I PROBNO ISPITIVANJE TORPEDA U ZALJEVU	
PUCK – SAD I NEKAD	
GERMAN TEST STATIONS AND TORPEDO TRIALS AT THE BAY OF PUCK – NOW AND THEN	
John Robinson	64
BRITANSKI RAZVOJ U ISPORUCI PROTUBRODSKIH TORPEDA 1880. – 1950.	
BRITISH DEVELOPMENTS IN THE DELIVERY OF ANTI-SHIP TORPEDOES 1880 – 1950	
Nikolaus A. Sifferlinger	65
USPJEH UZ POMOĆ SMRTONOSNOG ORUŽJA – PRIMJENA TORPEDA U CARSKOJ I	
KRALJEVSKOJ RATNOJ MORNARICI U PRVOME SVJETSKOM RATU	
SUCCESS BY A DEADLY WEAPON – THE USE OF TORPEDO BY THE K.U.K. KRIEGSMARINE	
IN THE FIRST WORLD WAR	
Miljenko Smokvina	66
OD SPASIOCA OBALE I LUPPIS-WHITEHEADOVA TORPEDA DO WHITEHEADOVA TORPEDA	
FROM COAST SAVER (<i>KUSTENRETTETTER</i> , <i>SALVACOSTE</i>) AND LUPPIS-WHITEHEAD TORPEDO	
TO WHITEHEAD TORPEDO	

Ivan Smolčić, Nataša Jerman, Zdenko Jecić	68
ZASTUPLJENOST RIJEČKE TORPEDNE BAŠTINE U ENCIKLOPEDIČKIM IZDANJIMA	
REPRESENTATION OF RIJEKA TORPEDO HERITAGE IN ENCYCLOPEDIA EDITIONS	
Emir Trožić, Edin Smajić	69
TRGOVAČKA DEREGLIJA NA RIJECI SANI	
TRADING FLATBOAT ON THE SANA RIVER	
Emir Trožić, Edin Smajić	70
TRAGOVI TRGOVAČKOGA NEKLASIFICIRANOGA VODNOG PUTA RIJEKE SANE	
TRACES OF COMMERCIAL UNCLASSIFIED WATERWAY OF THE SANA RIVER	
Josip Vretenar	71
FRANZ I SILVIUS MORIN, ČASNICI C. I K. RATNE MORNARICE	
FRANZ AND SILVIUS MORIN, AUSTRO-HUNGARIAN NAVY OFFICERS	
Josip Vretenar	72
TORPEDNA ŠKOLA C. I K. RATNE MORNARICE	
AUSTRO-HUNGARIAN TORPEDO SCHOOL	
Bojana Vuksanović	73
DOCK – CULTURE	
PRIJEDLOG ZA PRENAMJENU PLUTAJUĆEG DOKA SAGRAĐENOG U DOBA AUSTRO-UGARSKE	
U NOVU URBANU PLATFORMU ZA KULTURU, KREATIVNE INDUSTRIJE I TURIZAM	
DOCK – CULTURE	
A PROPOSAL FOR CONVERSION OF AUSTRO-HUNGARIAN BUILT FLOATING DOCK INTO	
A NEW URBAN PLATFORM FOR CULTURE, CREATIVE INDUSTRIES AND TOURISM	
Peter Webberley	74
EVOLUCIJA TORPEDA	
THE TORPEDO'S EVOLUTION	
Peter Webberley	75
UVOĐENJE TORPEDNIH ČAMACA	
INTRODUCTION OF TORPEDO BOATS	
Rienko Wilton	76
PULSKI PLUTAJUĆI SUHI DOK – DOK KOJI NIKAD NIJE STIGAO U PULU	
POLA FLOATING DRYDOCK – THE DOCK THAT NEVER GOT TO POLA	
M. Wunsch, H. Brun	77
UTJECAJ DJELOVANJA TORPEDA NA PODMORNICU	
THE INFLUENCE OF TORPEDO OPERATION ON SUBMARINE	
Nataša Zaninović, Nataša Mučalo	79
SPOMENICI INDUSTRIJSKE BAŠTINE U NACIONALNOM PARKU KRKA – ARHEOLOGIJA,	
KONZERVACIJA, PREZENTACIJA	
MONUMENTS OF INDUSTRIAL HERITAGE IN THE KRKA NATIONAL PARK – ARCHEOLOGY,	
CONSERVATION, PRESENTATION	
Stjepan Zlatić	81
ZAŠTITA I KORIŠTENJE BAŠTINSKE DOKUMENTACIJE TEHNIČKE, VOJNE I INDUSTRIJSKE	
PROVENIJENCIJE: PITANJA, IZAZOVI I MOGUĆNOSTI	
PRESERVING AND USING HERITAGE DOCUMENTATION OF TECHNICAL, MILITARY AND	
INDUSTRIAL PROVENIENCE: ISSUES, CHALLENGES AND POSSIBILITIES	
Marijo Zrna	82
TVORNICA NA KRAJU GRADA	
FACTORY AT THE END OF THE TOWN	

ZASTUPLJENOST RIJEČKE TORPEDNE BAŠTINE U ENCIKLOPEDIČKIM IZDANJIMA

Ivan Smolčić, dr. sc. Nataša Jerman, dr. sc. Zdenko Jecić

Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, Hrvatska

E-mail: ivan.smolicic@lzm.hr, natasa.jermen@lzm.hr, zdenko.jecic@lzm.hr

Ključne riječi: Ivan Blaž Lupis, riječka torpedna baština, enciklopedija, Hrvatska tehnička enciklopedija

Doprinos Ivana Blaža Lupisa i Rijeke razvoju torpeda prema suvremenim je historiografskim spoznajama neupitan. U proteklih stotinjak godina, međutim, taj doprinos nije uvijek bio odgovarajuće vrednovan i prezentiran. Enciklopedička su djela dobri pokazatelji odnosa stručnjaka i javnosti prema nekoj temi budući da je njihova deklarirana objektivnost neizbježno podložna nacionalnim, ideološkim i drugim pristranostima. Ovaj će rad pokazati rezultate komparativne analize i epistemološke evaluacije članaka objavljenih u svjetskim enciklopedijama koje obrađuju povijest torpeda, s naglaskom na prikaz Lupisova doprinosa njegovu nastanku. Analizirali smo starija i novija izdanja velikih svjetskih enciklopedija (*Encyclopaedia Britannica*, *Brockhaus Enzyklopädie*, *Enciclopedia Italiana di Scienze, Lettere ed Arti*, *Grand Larousse encyclopédique*, *Boljšoja sovjetskaja enciklopedija*), nacionalnih, općih i strukovnih enciklopedija. Analizirane enciklopedije, i opće i specijalizirane, u određenoj su mjeri sudjelovale u procesu okrupnjavanja i organizacije znanja povezanoga s tehničkom baštinom, kao i u njenoj diseminaciji korisnicima. Uočene razlike u obradi riječke torpedne baštine u korelaciji su s nacionalnom i ideološkom pripadnosti te razdobljem nastanka enciklopedija. Posebna će se pozornost posvetiti ulozi digitalnih tehnologija u diseminaciji znanja o riječkoj torpednoj baštini. Digitalne su tehnologije utjecale na postupnu pretvorbu tradicionalnih enciklopedija u kolaborativne *online* enciklopedije otvorenoga pristupa, omogućujući na taj način prodor manje poznatih ili neobrađenih tema. Donijet će se i uvid u valorizaciju Lupisova djela u novopokrenutom projektu *Hrvatske tehničke enciklopedije*. Zahvaljujući inovacijama na području umrežavanja znanja, ova će enciklopedija omogućiti nadilaženje nedostataka tradicionalnih enciklopedija u pogledu objektivnosti i sveobuhvatnosti obrade.

REPRESENTATION OF RIJEKA TORPEDO HERITAGE IN ENCYCLOPAEDIC EDITIONS

Ivan Smolčić, Nataša Jerman, PhD, Zdenko Jecić, PhD

Miroslav Krleža Institute of Lexicography, Zagreb, Croatia

E-mail: ivan.smolicic@lzm.hr, natasa.jermen@lzm.hr, zdenko.jecic@lzm.hr

Key words: Ivan Blaž Lupis, Rijeka torpedo heritage, *encyclopaedia*, *Croatian Technical Encyclopedia*

According to the contemporary historiographic insights, the contribution of Ivan Blaž Lupis and Rijeka to the development of the torpedo is unquestionable. However, this contribution was not always adequately evaluated and presented in the past hundred years or so. Encyclopaedic works are good indicators of the relation of experts and the public toward a topic as their declared objectivity is unavoidably subject to national, ideological and other biases. This paper will present the results of the comparative analysis and epistemological evaluation of articles published in world encyclopaedias that deal with the torpedo history, with emphasis on presenting the contribution of Lupis in its very beginnings. We analysed older and newer editions of great world encyclopaedias (*Encyclopaedia Britannica*, *Brockhaus Enzyklopädie*, *Enciclopedia Italiana di Scienze, Lettere ed Arti*, *Grand Larousse encyclopédique*, *Boljšoja sovjetskaja enciklopedija*), national, general and specialised ones. The analysed encyclopaedias, be they general or specialised, to a degree have taken part in the process of expanding and organising knowledge regarding technical heritage, also in its dissemination to the users. The observed differences in the interpretation of Rijeka torpedo heritage are in correlation with national and ideological affiliation and the period in which the encyclopaedia emerged. Special attention will be devoted to the role of digital technologies in the dissemination of knowledge on Rijeka torpedo heritage. Digital technologies have made impact on the gradual transformation of traditional encyclopaedias into collaborative online ones of open access, enabling in this way the breakthrough of lesser known or uncovered topics. What will also be presented is the insight into the valorisation of Lupis' work in the newly started project of the *Croatian Technical Encyclopedia*. Owing to innovations in the field of knowledge networking, this encyclopaedia will enable the surpassing of shortcomings of traditional encyclopaedias regarding the objectivity and comprehensiveness of analysis.